

Onderwijsteam
7

It Bynt
De Stjelp
De Reinbôge (Kubaard)
De Opslach (Wommels)
De Romte

Pestprotocol

Basisskoalle

De Romte

Inhoudsopgave

1. Wat is pesten?	bladzijde 3
2. De Romte neemt stelling tegen elke vorm van pesten	bladzijde 3
3. De zeven partijen bij pesten	bladzijde 3
4. Hoe wil De Romte pestgedrag voorkomen?!	bladzijde 4
5. Ingrijpen bij pesten	bladzijde 4
Bijlagen	bladzijde 5 t/m 7

1. Wat is pesten?

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Deze mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren. Doet hij dit wel, kan dit voor de pester(s) een reden zijn hem nog harder aan te pakken. Bron: Drs. Bob van der Meer

Het onderscheid tussen plagen en pesten is wezenlijk. Waar we bij pesten van machtsongelijkheid uitgaan, is er bij plagen daarvan geen sprake. De plager heeft in tegenstelling tot de pester niet de bedoeling om de geplaagde te beschadigen.

2. De Romte neemt stelling tegen elke vorm van pesten.

Dit houdt in dat we pestgedrag nooit zullen accepteren en altijd zullen ingrijpen bij het pesten. Het is belangrijk dat de rollen van betrokkenen bij het pesten duidelijk zijn. Een uitwerking van die rolverdeling en een stappenplan over hoe te handelen bij pestgedrag staat hieronder beschreven.

3. De zeven partijen bij pesten.

1. De gepeste (slachtoffer):

Zij of hij ervaart voldoende veiligheid op school om pesten bespreekbaar te maken en wordt ondersteund bij het versterken van de weerbaarheid.

2. De pester:

Zij of hij wordt bewust gemaakt van het ongewenst gedrag en wordt ondersteund bij het voorkomen van 'pestgedrag'.

3. De groep:

De groep heeft ook een verantwoordelijkheid t.a.v. het pestgedrag. Zij kunnen betrokken worden om verder pestgedrag te voorkomen.

4. De groepsleerkracht:

Hij/zij is de spin in het web. De groepsleerkracht is de motor bij de signalering en aanpak van pestgedrag. Hij/zij neemt pestgedrag serieus, praat met kinderen, overlegt met collega's, ouders en extern deskundigen, stelt handelingsplannen in samenwerking met de ouders en interne begeleider op en voert ze vervolgens uit.

1. De interne begeleider:

De ‘gepeste’ en de ‘pester’ zijn zorgleerlingen. Op verzoek van de groepsleerkracht kan de IB’er ingeschakeld worden. De IB’er wordt in ieder geval geïnformeerd indien pestgedrag gesignaleerd wordt (via ouders/leerlingen/collega’s). In samenwerking met de ouders wordt er een handelingsplan geschreven, de intern begeleider adviseert.

De ondersteuning van de IB’er kan variëren van hulp bij het opzoeken van informatie, bij het opstellen van handelingsplannen, zoeken van externe deskundigheid en overleggen met ouders. De IB’er bewaakt de uitvoering van het handelingsplan in overleg met de groepsleerkracht.

2. De ouders:

De ouders zijn primair verantwoordelijk voor het welzijn van hun kinderen. Ouders signaleren mee, zowel bij ‘pester’ als ‘gepesten’. Zij informeren de school hierover via de groepsleerkracht. In andere gevallen worden de ouders geïnformeerd over het pesten. Het is belangrijk dat ouders in eerste instantie achter de school staan. Kritiek wordt niet in het bijzijn van kinderen geleverd maar aan de school gemeld.

3. De directie:

De directie laat zich informeren door groepsleerkracht en/of IB’er bij voorkomend pestgedrag. De directie kan ondersteunend worden ingeschakeld bij gesprekken met leerlingen, ouders, extern deskundigen en kan, indien nodig, bemiddelen.

4. Hoe wil “De Romte” pestgedrag voorkomen?!

Leerlingvolgsysteem

- ZIEN.
Vanaf groep 1 wordt gebruik gemaakt van ZIEN. ZIEN is een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem. Dit volgsysteem bestaat uit vragenlijsten. De lijsten worden twee keer per jaar ingevuld (zie toetskalender). Het signaleren gebeurt door het invullen van een vragenlijst. De resultaten worden weergegeven op een kaart waarbij de aandacht- en risicogebieden eruit springen. Voor de handelingsfase beschikken wij over een speciale methodiek behorende bij dit volgsysteem. Ook verwijzen wij naar een website van de stichting leerplan ontwikkeling (SLO). Deze site bevat informatie over het stimuleren van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en over het omgaan met sociaal-emotionele problemen (www.sociaalemotioneel.nl).

Leerlijnen

- Trefwoord.
Onze methode voor levensbeschouwelijke vorming, waarin structureel sociaal-emotionele ontwikkeling aan de orde komt.
- SOEMO-kaarten. (groep 1-8)
Dit is een methode die preventief de sociaal-emotionele ontwikkeling ondersteunt en een bijdrage levert aan een positief en veilig leerklimaat.
- Pluk een roos. (groep 1-8)

Een methode om kinderen te leren omgaan met conflicten, waarbij de ouders thuis ook worden ingeschakeld.

- Schatkist groep 1 / 2 (sociaal-emotionele leerlijn)

Overig

- Weerbaarheidproject: Rots en Water. Aan het begin van elk schooljaar krijgen
- alle leerlingen 5 Rots en Water lessen aangeboden. Dit bevordert de groepsvorming
- aan het begin van het schooljaar.
-
- Formulier ‘problemen oplossen’.
Kinderen vullen dit in nadat er een probleem of een conflict was. Gevolg:
 1. Bewustwording,
 2. Formulier voor het nagesprek en
 3. Probleemregistratie’
- Gesprekken met kinderen.
De leerkracht houdt ten minste eenmaal per jaar een functioneringsgesprek met de kinderen.
- In het zonnetje
Tijdens het schooljaar zetten wij individuele kinderen een poosje centraal met als doel het sociaal-emotionele klimaat in de groep te bevorderen.
- De pesttest.
Een digitaal instrument om inzicht te krijgen in eigen gedrag. Wordt additief ingezet.
- Het gevoelensdoosje.
Door met behulp van dit doosje je eigen gevoelens te benoemen kun je al veel ongewenst gedrag voorkomen. Wordt additief ingezet.
- Informatie van ouders en/of collega's.
- Afspraken voor de pleinwacht.

5. Ingrijpen bij pestgedrag

Zowel de school als de ouders kunnen pestgedrag signaleren.
De school gebruikt bij pesten de ‘No-Blame’ anti-pestaanpak.

Kenmerken van de **No Blame of Steungroepaanpak**

Eenvoudig- helder- positief- gelijkwaardig.
veel toegepast, zelf bij ‘grillige groepen’.
werkt snel en goed en is zeer effectief

Te nemen stappen:

1. Gesprek met slachtoffer (de gepeste)
2. Gesprek met dader(s) + meelopers + vrienden slachtoffer 5-6-7 kinderen. (rustig en ontspannen gesprek)
3. Het probleem duidelijk maken aan dader(s) (nog zonder slachtoffer erbij!)
4. De verantwoordelijkheid verdelen.
5. De daders + steungroep naar ideeën vragen.
6. De verantwoordelijkheid op de dader(s) overdragen.
7. Evaluatie

6. Problemen die zich kunnen voordoen

Weigeren

Het is niet acceptabel, dat een kind weigert om deel te nemen aan bepaalde lessen of dat er geweigerd wordt bepaalde lessen uit te voeren. Het kind hoort de gelegenheid te krijgen om een weigering recht te zetten door de (aangepaste) opdracht alsnog uit te voeren of zich achteraf te excuseren voor het getoonde gedrag. Gebeurt dit regelmatig, dan wordt er contact opgenomen met de ouders (fase 2).

Verlaten schoolterrein onder schooltijd

Het zonder toestemming verlaten van het schoolterrein kan gevaarlijke situaties opleveren. Er wordt onmiddellijk telefonisch contact opgenomen met de ouders. Wij verwachten het kind direct terug op school. Er wordt een afspraak gemaakt met de ouders om te overleggen over de ontstane situatie.

Wangedrag tijdens de pauze

Het moet veilig zijn op het plein. Slaan, schoppen of schelden tijdens de pauze betekent dat het desbetreffende kind in het schoolgebouw blijft. Als deze correctie niet tot verbetering leidt zal er in overleg met ouders naar andere oplossingen worden gezocht (fase 2). Zie schoolpleinregels.

Pesten

Zie ook bovenstaande. Hieronder verstaan wij niet alleen lichamelijk geweld, maar ook verbale en digitale (MSN) uitingen. Als er sprake is van bedreigingen vinden wij het belangrijk dat de kinderen of hun ouders dit melden aan de school. Vervolgens zal het probleem bespreekbaar worden gemaakt door gesprekken in de groep en/of gesprekken met betrokkenen.

Bij een duidelijke schuldvraag worden betrokken kinderen en hun ouders gehoord.

Vandalisme en/of stelen

Dit gebeurt gelukkig niet vaak, maar mocht dit toch het geval zijn dan worden ouders onmiddellijk gewaarschuwd. Wij vertrouwen erop dat ook ouders dit melden.

Excursie/schoolreis

Als er een groep kinderen op excursie of schoolreis gaat, verwachten wij dat kinderen zich goed gedragen. Mocht dit niet het geval zijn dan vragen wij de ouders om het kind bij een volgende excursie te vergezellen. Een andere mogelijkheid is het kind niet mee te nemen op een volgende excursie.

Nablijven/huiswerk

Als een kind vanwege het gedrag het opgedragen werk niet af heeft kunnen maken dan wordt het kind gevraagd dit tijdens de pauze of na schooltijd (tot uiterlijk 16.00) te doen. Soms kan het werk, in overleg met de ouders thuis worden gedaan.

Incidenten buiten schooltijd

Hoewel de school geen verantwoordelijkheid draagt voor gedrag buiten de schooluren, kan het van belang zijn, dat de school ervan op de hoogte is.

6. Wat is nodig?

- **Goede omgangsvormen**
Het gaat hier om de gedeelde verantwoordelijkheid van ouders en leerkracht. Zij maken afspraken met elkaar, die nageleefd moeten worden. Dat biedt kinderen houvast om het gedrag aan te passen. De basis hiervoor hoort gelegd te worden binnen het gezin, de school kan hierop voortbouwen.
- **Een open communicatie**
Dit zorgt ervoor, dat eventuele problemen in een vroeg stadium worden onderkend en besproken.
- **Een positief opvoedingsklimaat**
Ouders en leerkrachten dienen zich te realiseren, dat het geven van complimenten, het stimuleren van goed gedrag, het elkaar de kans geven om fouten te herstellen, belangrijk is bij het instandhouden van dit opvoedingsklimaat.

Bijlage 1.

Stappenplan signaleren gedrag:

Fase 0

Dagelijkse correcties om gedrag te sturen. Leerkracht treedt handelend op. Een mondelinge korte correctie, al dan niet met een straf. Kind vult formulier 'problemen oplossen' in. Ouders worden indien nodig geïnformeerd.

Fase 1

Als gedragsproblemen structureel worden bij een kind: gesprek hierover met kind en afspraken maken. Kind v.a. groep 5 schrijft strafregels volgens model 'de schrijfstrafmethode' en die gaan mee naar huis. Ouders ondertekenen de strafregels.

Gemaakte afspraken, incidenten en bijzonderheden in groepsmap registreren. Ernstige incidenten worden in map 'incidentregistratie' geregistreerd. Ouders worden altijd geïnformeerd en van de voortgang op de hoogte gehouden. Let wel op een positieve benadering.

Fase 2

Kind regelmatig in groepsmap of in incidentenregistratie? Kind inbrengen in leerlingenbespreking. Ouders worden schriftelijk geïnformeerd (zie brief bijlage 6), tekenen voor 'gezien' en krijgen de gelegenheid te overleggen met leerkracht en I.B.-er. Handelingsplan opstellen. Uitgangspunt: positief gedrag zoveel mogelijk stimuleren en belonen. Ouders krijgen het advies om dat thuis ook te doen.

Fase 3

Geen verbetering? Nogmaals de ouders uitnodigen voor een gesprek met leerkracht en I.B.-er.

Contactboek in gebruik nemen. (heen-en-weer schrift). Hierin notities op school en thuis over het gedrag van het kind. Afspreken dat ouders en school elkaar zoveel mogelijk ondersteunen bij straffen en belonen.

Na 6 weken evaluatie van dit contactboek in de leerlingenbespreking.

Resultaten hiervan bespreken tussen ouders en leerkracht. De I.B.-er adviseert en kan ingeschakeld worden.

Voldoende resultaat: kind naar fase 2.

Onvoldoende resultaat: tweede periode van 6 weken contactboek.

Aanmelding voor aanvullend onderzoek (GGD, Schoolmaatschappelijk werk, Cedin - Consultatieve LeerlingBegeleiding CLB) kan worden overwogen.

Fase 4

Ondanks alle inspanning in fase 3 geen voortgang? Overleg met CIB en aanmelding bij zorgteam.

Hierna kan in het zorgteam besloten worden tot psychologisch onderzoek. De psycholoog bespreekt zijn conclusies met ouders, I.B.-er en leerkracht. Bespreking van mogelijke oplossingen en eventuele externe hulp.

De procedure voor een mogelijke verwijzing naar een andere vorm van onderwijs wordt (volgens procedure zorgplan) opgesteld. [Renn4]. Dit zou ook een LGF traject (Leerling Gebonden Financiering – het rugzakje) kunnen zijn.

Een time-out protocol, waarbij de leerling uit de groep gehaald wordt, wordt overwogen in samenspraak met de ouders.

Fase 5

Alle redelijke stappen binnen de mogelijkheden van de school zijn gezet. De school kan op basis van onderstaande ijkpunten, na schriftelijk overleg met bestuur en inspectie, een procedure opstarten die leidt tot schorsing van de leerling. (volgens protocol schorsing en verwijdering)

Let wel, het gaat om:

- Voortdurend storend en/of agressief gedrag, waardoor de voortgang van het onderwijs wordt verstoord.
- De onevenredig grote aandachtsvraag en tijdsinvestering van de schoolorganisatie, waarbij gestelde doelen niet worden bereikt.

Fase 6

Na schriftelijk overleg met bestuur en inspectie start de school een definitieve verwijderingprocedure op. Het bestuur neemt deze beslissing, nadat leerkracht en ouders zijn gehoord.

Nadat het besluit is genomen kan de leerling niet meteen van school worden gestuurd. Het bestuur moet proberen een andere school voor het kind te vinden. Ouders kunnen de inspectie om bemiddeling vragen

De stappen 5 en 6 hanteren wij als uiterste maatregel. Alle oplossingen die deze stappen kunnen voorkomen hebben de voorkeur.

Per stap worden de afspraken genoteerd en ondertekend met een handtekening!

Bijlage 2.

Onze Regels (afspraken)

Wij hanteren op school het 5-regelsysteem. Voordeel van dit systeem: overzicht, betrokkenheid en handhaving. In de groepen worden per combinatiegroep vijf regels opgesteld. De regels hangen zichtbaar in de groep. De regels worden aan het begin van het schooljaar met de kinderen opgesteld (per groepsbouw) Ook zijn er volgens deze structuur regels voor ouders en leerkrachten. Het handhaven van de regels is noodzakelijk. Allen die bij ons onderwijs betrokken zijn (leerkrachten, onderwijsassistenten, stagiaires, hulpouders, enz) dienen er op toe te zien dat regels worden nageleefd

Kinderen in de onderbouw,

1. zijn aardig voor elkaar.
2. zitten rustig op hun stoel.
3. praten om de beurt in de kring.
4. ruimen netjes hun spullen op.
5. laten iemand die aan het werk is met rust.

Kinderen in de middenbouw,

1. zijn aardig voor elkaar en pesten niet.
2. laten altijd iedereen meedoen.
3. vragen eerst of ze iets mogen lenen van een ander.
4. proberen zelf eerst oplossingen te bedenken voordat hulp vragen.
5. fluisteren tijdens werken.

Kinderen in de bovenbouw,

1. luisteren naar elkaar.
2. sluiten niemand buiten.
3. lachen met elkaar en niet om elkaar.
4. praten niet voor de beurt.
5. gaan niet vaker dan 1x per 'dagdeel' naar de wc; gaan ook niet tijdens instructie naar de w.c. en het mag alleen als er niemand anders is.

Kinderen op de gang, multifunctionele ruimten en toiletten,

1. lopen gewoon en rennen nooit.
2. doen hier geen buitenspelletjes want die horen op het plein en niet in de school.
3. zijn vriendelijk en aardig tegen anderen.
4. houden alles netjes.
5. hangen de jas aan de kapstok.

Ouders met kinderen op De Romte,

1. komen met vragen over het kind bij de leerkracht.
2. spreken met de leerkracht na afspraak / na schooltijd en vertrekken als de les begint (8.30 en 13.15).
3. stellen op ouderavonden geen persoonlijke vragen over leerlingen.
4. zorgen dat de kinderen op tijd en fit op school komen.
5. zorgen ervoor dat zij bereikbaar zijn.

Leerkrachten op De Romte

1. zorgen ervoor dat zij op tijd op school zijn (uiterlijk 8.10 uur).
2. beschikken over een leerlingenlijst van de eigen groep.
3. zorgen voor handhaving van de regels.

4. informeren de betrokken ouders z.s.m. als er problemen zijn (geweest) met kind.
 5. zijn bereid om in gesprek te gaan met ouders (afspraak maken).
-

Schoolplein

Kinderen op het schoolplein van de Romte

1. zijn vanaf 08.15 en vanaf 13.00 uur welkom op het plein of in de school. (Er is een open inloop. Je houdt je aan je eigen keuze: òf in jouw eigen lokaal, òf op het plein.)
2. gaan lekker spelen en daarna fris aan het werk.
3. houden het plein netjes.
4. voetballen uitsluitend met zachte (foam)ballen. Bij een nat plein zijn de ballen sponzen en worden ze niet gebruikt).
5. lopen naast de fiets.

Bij overtreding van de pleinregels geldt:

- Je wordt één keer gewaarschuwd, daarna volgt een sanctie.
- Bij *ruzie* worden de betrokken kinderen het formulier 'problemen oplossen' ingevuld.
- Bij fietsen op het plein moet je terug naar de stalling (of naar het hek) en opnieuw met de fiets aan de hand het plein overlopen.
- Na herhaalde overtredingen krijgen je ouders hierover bericht en volgt registratie in de groepsmap. (fase 1 van stappenplan bijlage 1)

Afspraken pleinwacht:

- s' Ochtends vanaf 08.15 uur en 's middags om 13.00 uur is er een leerkracht op het plein.
- De groepsleerkracht is verantwoordelijk als kinderen (bij regen) binnen zijn.
- Tijdens de ochtendpauze zijn twee leerkrachten op het plein aanwezig
- De pleinwacht gaat tijdig/direct naar buiten
- De pleinwacht wordt actief uitgevoerd, wacht niet af totdat leerlingen bij je komen maar signaleer zelf en grijp in/ neem initiatief
- Reageer altijd als kinderen bij je komen, zorg voor een oplossing van het probleem
- Oplossingsmethode bij ruzie:
 - formulier 'problemen oplossen' laten invullen door de betrokken leerlingen.
 - later op dezelfde dag een gesprek naar aanleiding van het ingevulde formulier
 - luister naar de 'klacht'
 - vraag naar de andere kant van het verhaal
 - probeer kinderen zelf een oplossing te laten zoeken
 - stimuleer of help daarbij
 - controleer/ bewaak de oplossing en kom er alter nog een op terug
 - geef problemen door aan betrokken leerkracht(en), niet ter oplossing maar ter informatie
 - geef elkaar rugdekking bij maatregelen

Bijlage 3.

Hoe begeleiden we.....

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

De pester:

- De praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Bijlage 4

Adviezen aan.....

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.
-

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
-

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Bijlage 5

Signalen:

- Vaak alleen staan in de pauze.
- tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan.
- een spel is “toevallig” steeds net begonnen als hij of zij erbij komt.
- vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- niet naar buiten willen op school.
- zuchten, piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben.
- veel geroddel in de groep.
- andere kinderen laten zich negatief uit over familieleden van dat kind.
- indien andere kinderen alles maar stom vinden van het betreffende kind, m.b.t. kleding, haardracht, keuze van de rugzak ed.
- als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind, dan dat ze doen bij hun andere klasgenoten.
- het kind wil niet meer naar school of geeft aan zich ziek te voelen.
- bepaalde kleren niet meer aan wil hebben naar school, de club of.....
- het kind is gauw boos of prikkelbaar.
- het kind wil niet meer buiten spelen en sluit zich op in huis.
- het kind wordt niet (meer) uitgenodigd op partijtjes van klasgenoten.

